

BCOP: dosadašnji utjecaj i prioriteti za razdoblje 2026. – 2030.

*Aynura Bakaybaeva, Ministarstvo gospodarstva i financija Uzbekistana,
predsjednica BCOP-a*

*Emil Nurgaliev, Ministarstvo financija Bugarske, zamjenik predsjednice BCOP-a
Plenarna sjednica na razini cijele mreže PEMPAL
ožujak/mart 2025., Beč, Austrija*

Članovi koriste znanja BCOP-a da unapređuju planiranje proračuna u svojim zemljama.

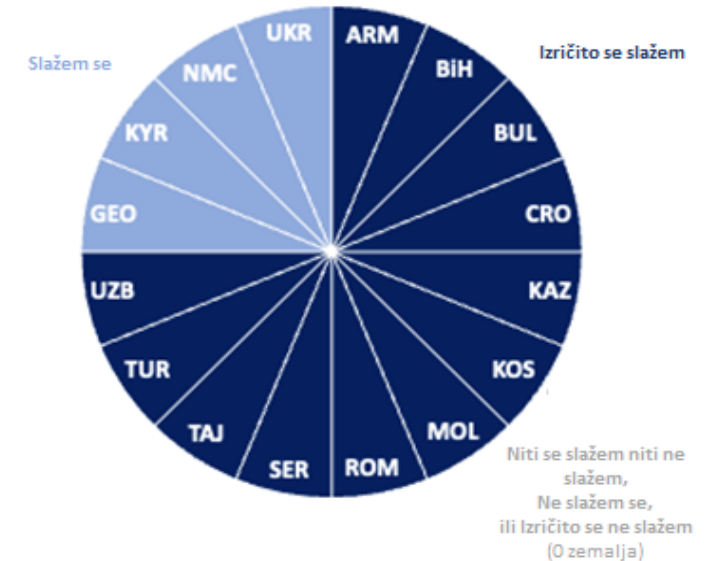

BCOP ima znatan utjecaj na kapacitete i proračunske reforme:

- U anketi za članove o utjecaju BCOP-a provedenoj u svibnju/maju 2024. **sve su anketirane zemlje navele da je znanje koje su stekle zahvaljujući radu BCOP-a pridonijelo njihovim reformama i povećanju kapaciteta.**
- U anketi za ministre iz studenoga/novembra 2024. **sve su zemlje članice BCOP-a navele da je BCOP imao znatan ili umjeren utjecaj na njihove sustave planiranja proračuna.**
- U anketama BCOP-a o proizvodima znanja (**10 proizvoda znanja BCOP-a od 2021.**) **članovi su kvalitetu ocijenili kao visoku** i naveli da se ti proizvodi **upotrebljavaju ili će se upotrebljavati** za poboljšanje planiranja proračuna.
- Povratne informacije iz **anonimnih anketa provedenih nakon skupova i izvještavanje na plenarnim sjednicama potvrđuju korisnost i utjecaj** (BCOP je izradio i podijelio **više od 300 dokumenata**).

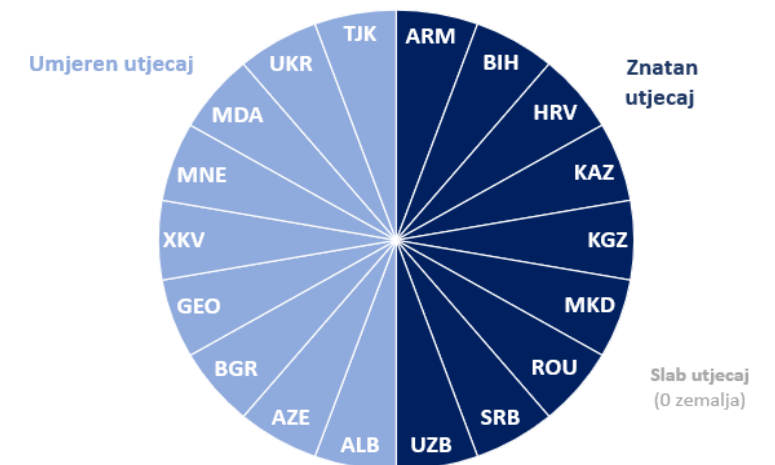
Postoje **brojni konkretni primjeri o primjeni znanja BCOP-a.**

Sudjelovanje na skupovima BCOP-a i primjena znanja iz materijala/izlaganja BCOP-a povećali su stručno znanje / kapacitete osoba MF-a

Izvor: anketa za članove BCOP-a, svibanj/maj 2024.

Utjecaj BCOP-a na sustave planiranja proračuna 2021. – 2024.

Izvor: PEMPAL-ova anketa za ministre, studeni/novembar 2024.

BCOP je utjecao na planiranje proračuna zemalja članica u više tematskih područja.

- Posljednjih je godina **BCOP sveobuhvatno** radio na **sedam ključnih tematskih područja planiranja proračuna**.
- **Svih 19 zemalja članica BCOP-a** navelo je je koristilo znanja stečena kroz BCOP u okviru svojih reformi u barem dva tematska područja planiranja proračuna; **zemlje su u prosjeku navodile da je rad BCOP-a utjecao na tri ili četiri područja planiranja proračuna**.

Područje reformi planiranja proračuna	Utjecaj BCOP-a na planiranje proračuna																			
	ALB	ARM	AZE	BIH	BGR	CHE	HRV	GEO	KAZ	XKV	KGZ	MDA	MNE	MKD	ROU	SRB	TJK	TUR	UKR	UZB
Sudjelovanje javnosti u planiranju proračuna		■					■		■		■					■	■			■
Transparentnost proračuna		■		■	■		■	■	■			■			■	■	■	■		
Jasnoća i pristupačnost proračunske dokumentacije	■	■		■	■		■		■	■			■			■		■		■
Planiranje proračuna prema programima i učincima			■	■	■		■	■	■		■	■	■	■		■			■	■
Uvođenje/jaćanje dubinskih analiza rashoda	■	■		■	■		■		■	■		■		■						■
Strateško planiranje i planiranje proračuna (novo)			■	■	■			■				■							■	■
Planiranje klimatski odgovornog / zelenog proračuna (novo)					■		■								■					■

Izvori: BCOP-ove tematske ankete / ankete o proizvodima znanja i ankete o utjecaju (2018., 2020., 2022., 2023., 2024.) i PEMPAL-ova anketa za ministre financija iz 2024. Češka i Mađarska nisu zemlje članice BCOP-a.

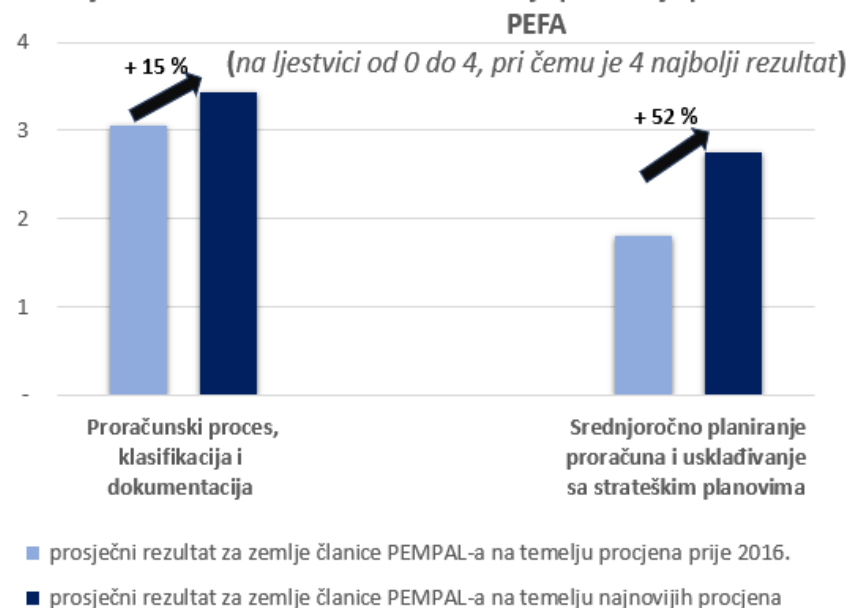
■ značajne reforme na koje je potvrđeno utjecao rad BCOP-a ■ planirane reforme utemeljene na znanju stečenom zahvaljujući radu BCOP-a

Međunarodne analize potvrđuju impresivan napredak proračunske funkcije.

Rad BCOP-a pridonio je znatnom napretku zabilježenom u ocjenama planiranja proračuna u zemljama članicama; sad su uspostavljeni osnovni godišnji i srednjoročni procesi planiranja i transparentnosti proračuna:

- poboljšanje od 25% u PEFA ocjenama za elemente planiranje
- uvođenje/modernizacija sustava planiranja proračuna prema programima i učincima
- poboljšanje od 45% u Indeksu otvorenosti proračuna u pogledu transparentnosti

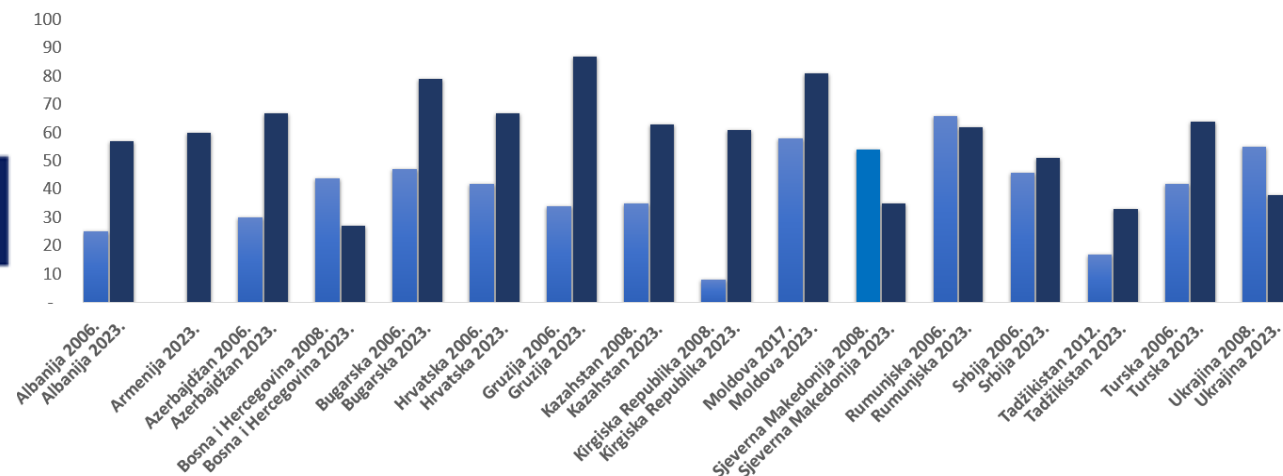
Promjene u rezultatima za zbirne dimenzije planiranja proračuna u skladu s okvirom PEFA

Zemlje članice PEMPAL-a s planiranjem proračuna prema programima i ciljevima učinka postavljenim na razini programa (na temelju tematskih anketa BCOP-a i diskusija)

Prosječno poboljšanje od 45%: promjene u rezultatima indeksa otvorenosti proračuna u području transparentnosti (na ljestvici od 0 do 100, pri čemu je 100 najbolji rezultat)

TRANSPARENTNOST I JASNOĆA PRORAČUNA TE SUDJELOVANJE JAVNOSTI: PRIMJERI IZ ZEMALJA O UTJECAJU BCOP-A NA NAPREDAK ZEMALJA ČLANICA

ZNANJE PEMPAL BCOP-OVE RADNE SKUPINE ZA PRORAČUNSKU PISMENOST I TRANSPARENTNOST (BLTWG)

Uzbekistan: od 2021. do 2024. razvio i implementirao više od 10 zakonodavnih/regulatornih dokumenata radi uvođenja i dodatnog poboljšanja **participativne izrade proračuna**, poboljšao sadržaj proračunske dokumentacije i transparentnost proračuna.

Armenija: pokrenula sudjelovanje u anketi o otvorenosti proračuna i provela povezane mjere **transparentnosti**, što je dovelo do jakog prvog rezultata, te uvela **participativnu izradu proračuna**.

Turska: trenutno dizajnira mjere za poboljšanje jasnoće i razumljivosti **proračunske dokumentacije**.

Bugarska: provela mjere za povećanje **transparentnosti proračuna** i poboljšanje sadržaja, kvalitete i dostupnosti **proračunske dokumentacije**.

Tadžikistan: uveo mjere za povećanje **transparentnosti proračuna**.

Hrvatska: uvela **participativnu izradu proračuna na nacionalnoj razini**, uključujući internetske obrasce za sudjelovanje građana u pripremi proračuna i prijedloge/komentare tijekom cijele godine.

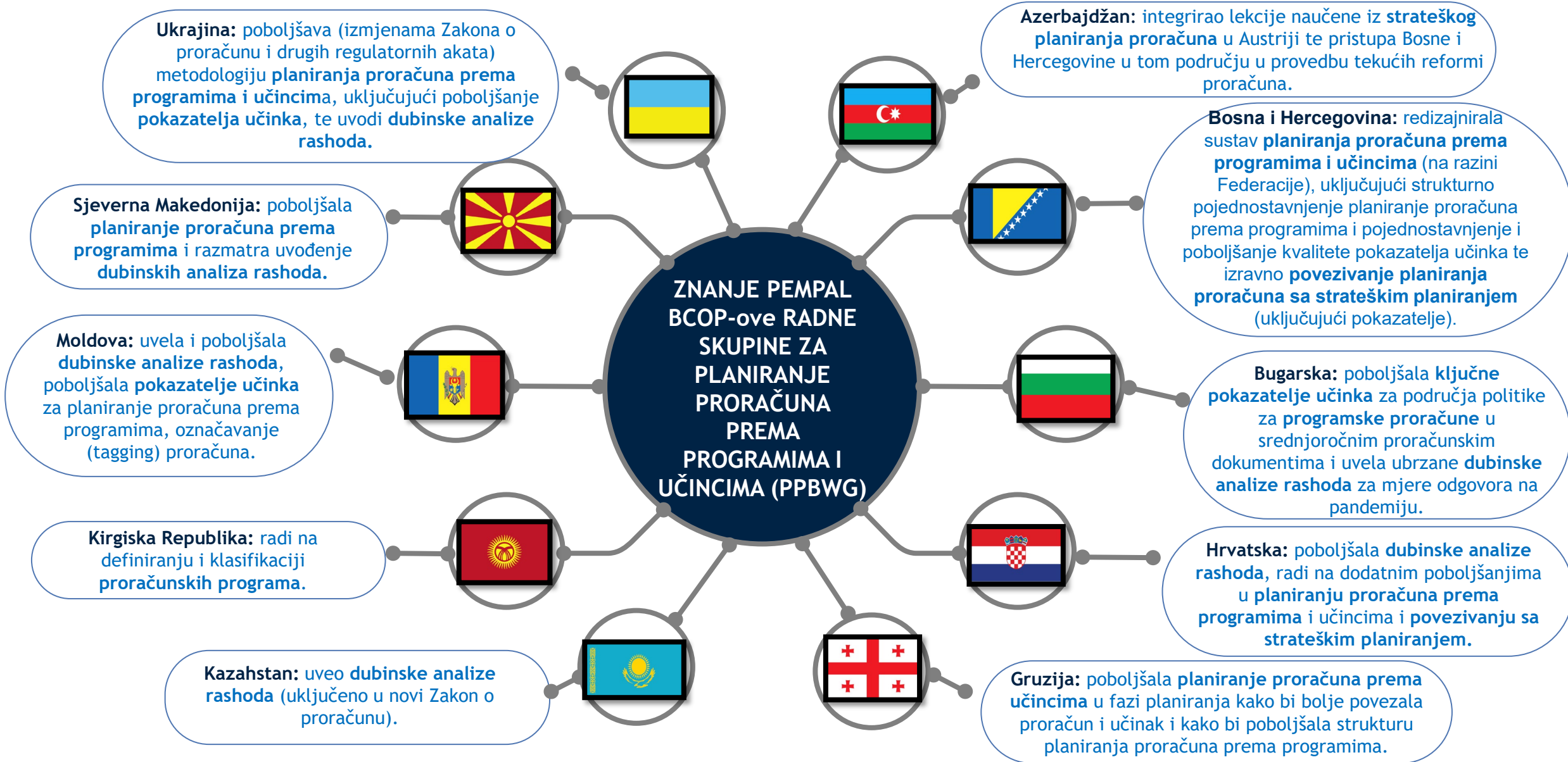
Srbija: poboljšala **transparentnost proračuna** i sadržaj, kvalitetu i dostupnost **proračunske dokumentacije**, razvila web-portal za građane.

Kazahstan: proširio proračune za građane, uveo **participativnu izradu proračuna**, ojačao zahtjeve za objavu proračuna i javnu diskusiju te izradio izvještaj o fiskalnim rizicima i održivosti.

Moldova: izradila **proračune za građane** i pokrenula inicijative za **participativnu izradu proračuna** putem pilot-projekta u školama.

Kirgiska Republika: trenutno radi na pokretanju inicijativa za **participativnu izradu proračuna**.

PLANIRANJE PRORAČUNA PREMA PROGRAMIMA I UČINCIMA, DUBINSKE ANALIZE RASHODA I POVEZIVANJE SA STRATEŠKIM PLANIRANJEM: PRIMJERI IZ ZEMALJA O UTJECAJU BCOP-A NA NAPREDAK ZEMALJA ČLANICA

BCOP planira proširiti svoju misiju na naprednije reforme planiranja proračuna u razdoblju 2026. – 2030.

Na zadnjoj plenarnoj sjednici BCOP-a Izvršni odbor donio je **ključnu odluku temeljenu na novim + globalnim trendovima u planiranju proračuna** (uključujući i u zemljama OECD-a) i na **diskusijama svojih članova**:

- BCOP-ova misija bit će unaprijeđena da obuhvati **sofisticiranije i kompleksnije reforme planiranja proračuna koje su u skladu s vladinim ciljevima sa strateško planiranje i upravljanje javnim sektorom.**
- Zato BCOP već radi na reorganizaciji svojih radnih skupina s ciljem uspostave tri ključna fokusna područja:
 1. **Planiranje proračuna s fokusom na razvoj**
 2. **Proračunske inovacije i otvorenost**
 3. **Suvremeni alati i institucije za fiskalno upravljanje.**
- **Zemlje članice BCOP-a su sada spremne za ove složenije reforme planiranja proračuna** koje mogu znatno pridonijeti učinkovitosti i efikasnosti rashoda u javnom sektoru.

1. nova radna skupina BCOP-a: Planiranje proračuna s fokusom na razvoj

- **pojboljšano srednjoročno planiranje proračuna;**
- **potpuna usklađenost sa strateškim planiranjem** na razini vlade, sektora i institucija;
- **modernizacija planiranja proračuna prema učincima i upravljanje učincima;**
- upotreba **dubinskih analiza rashoda** za prioritizaciju;
- integracija **označavanja (tagging) proračuna**, na primjer „zeleno” označavanje, rodno označavanje, označavanje za ciljeve3 održivog razvoja, dobrobiti, ravnopravnosti itd.;
- strateško **kapitalno budžetiranje**; i
- napredni alati za **monitoring i evaluaciju**

Ilustracija izrađena s pomoću umjetne inteligencije

2. nova radna skupina BCOP-a: Proračunske inovacije i otvorenost

- **modernizacija proračunske dokumentacije**, uključujući daljnja poboljšanja jasnoće i sveobuhvatnosti te pojašnjenje utjecaja na različite skupine stanovništva;
- **provedba proaktivnog otvorenog planiranja proračuna** kako bi se uključilo ključne vanjske zainteresirane strane, uključujući nadograđene interaktivne portale otvorenog proračuna za slanje inputa i praćenje proračuna u stvarnom vremenu; i
- upotreba **modernih i novih IT alata za planiranje proračuna** – za automatizaciju procesa, projekcije rashoda, simulacije scenarija politike, integraciju proračunskih podataka s podacima o učinku, prediktivno planiranje proračuna, dinamične prilagodbe proračuna itd.

Ilustracija izrađena s pomoću umjetne inteligencije

3. nova radna skupina BCOP-a: Suvremeni alati i institucije za fiskalno upravljanje

- Široko područje povezano s pitanjima **redovnog/stalnog fiskalnog upravljanja**, kao što sur:
- **evolucija odjela/tijela za proračun** (modernizirana organizacija i uloge te više strateški fokus)
 - fiskalna **konsolidacija**
 - fiskalni **rizici**
 - fiskalna **pravila**
 - **upravljanje krizama**
 - **nezavisne fiskalne institucije**
 - **sveobuhvatnost** u planiranja proračuna
 - **suradnja s resornim ministarstvima/agencijama i sa središnjom vladom** u planiranju proračuna

Ilustracija izrađena s pomoću umjetne inteligencije

BCOP će također nadograditi svoje mehanizme rada.

- **ČLANSTVO:** Zadržati fokus na visokim proračunskim službenicima odgovornima i uključiti **širu skupinu proračunskih praktičara** u hibridne/virtualne skupove; pozivanje predstavnika iz **drugih jedinica/institucija** kad se raspravlja o relevantnim temama.
- **PARTNERSTVA:** BCOP ima bliska sadržajna partnerstva s OECD-om, IBP-om i GIFT-om, koja obuhvaćaju zajedničke skupove, međusobno sudjelovanje i doprinos sadržaju na skupovima i u izradi resursa znanja; BCOP je surađivao i s Koalicijom ministara financija za borbu protiv klimatskih promjena, Tajništvom programa PEFA i PEMNA-o. **Dodatno ćemo ojačati partnerstva s ključnim partnerima – OECD-om i IBP-om/GIFT-om;** započeta je i **tematska suradnja s Europskom komisijom** (ponajprije s GU-om ECFIN), koju namjeravamo ojačati.
- **PRAĆENJE NAPRETKA:** Provedba **godišnjih tematskih anketa** o ključnim tematskim oblastima za BCOP i izvještavanje **zemalja članica na godišnjoj osnovi** o njihovima razvojima/planovima u području planiranja proračuna.
- **VIDLJIVOST BCOP-a:** **intenzivnije promicanje BCOP-a;** objava novosti/blogova, među ostalim na web-stranicama ministarstava financija.

Bogatstvo BCOP-ovih proizvoda znanja i resursnih materijala

12

- **BCOP je od 2021.** na web-stranici PEMPAL-a **objavio devet proizvoda znanja**, a uskoro će objaviti još dva (***Upotreba informacija o učinku za donošenje odluka utemeljenih na dokazima i Status za 2024. u području planiranja proračuna prema programima i učincima u zemljama članicama PEMPAL-a u usporedbi sa zemljama članicama OECD-a***).
- **Ažurirani popis od više od 300 dokumenata koje BCOP redovito izrađuje, predstavlja i dijeli**, kategoriziranih u **16 tema o planiranju proračuna**

Članovi Izvršnog odbora BCOP-a (koji predstavljaju devet zemalja članica kroz cijelu regiju) i Resursnog tima BCOP-a

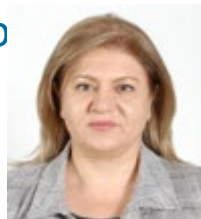
13

ČLANOVI IZVRŠNOG ODBORA BCOP-a:

Aynura Bakaybaeva, predsjednica
Ministarstvo gospodarstva
i financija
Uzbekistan

Ruzanna Gabrielyan
Ministarstvo
financija
Armenija

Nevenka Brkic
Ministarstvo financija
Hrvatska

Vasile Botica
Ministarstvo financija
Moldova

Emil Nurgaliev, zamjenik predsjednice
Ministarstvo financija
Bugarska

Alija Aljovic
Federalno ministarstvo
financija
Bosna
i Hercegovina

Natia Gulua
Ministarstvo financija
Gruzija

Milesa Marjanovic
Ministarstvo financija
Srbija

Mykhailo Bosak
Ministarstvo financija
Ukrajina

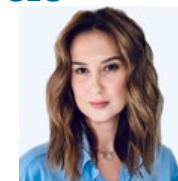

RESURSNI TIM SVJETSKE BANKE ZA BCOP:

Iryna Shcherbyna-Taferner, viša stručnjakinja za javni sektor Svjetske banke i voditeljica resursnog tima BCOP-a

Naida Carsimamovic Vukotic, članica resursnog tima BCOP-a Svjetske banke i savjetnica na razini mreže

Ivor Beazley, tematski savjetnik BCOP-a

HVALA!

